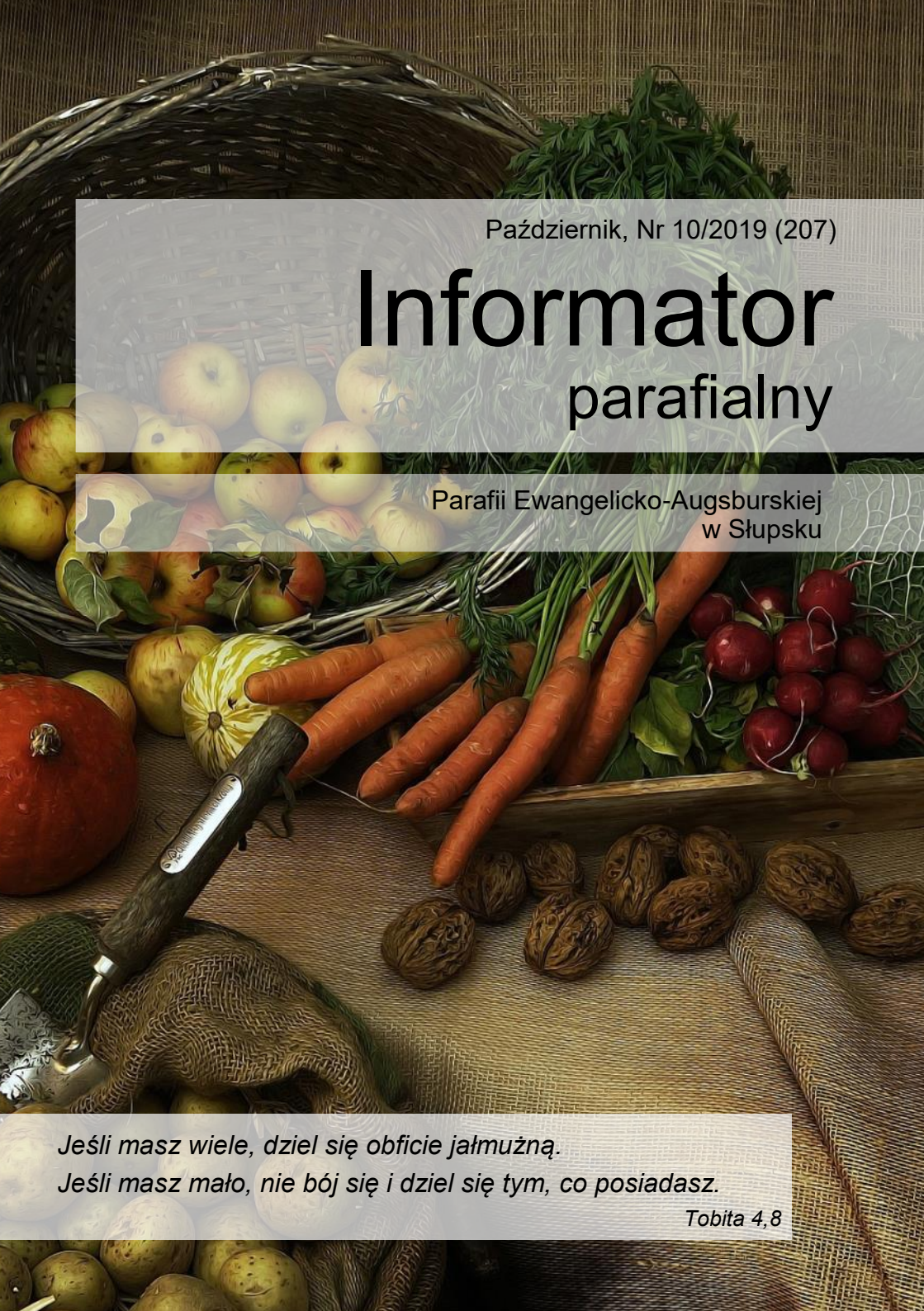

Październik, Nr 10/2019 (207)

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

Jeśli masz wiele, dziel się obficie jałmużną.

Jeśli masz mało, nie bój się i dziel się tym, co posiadasz.

Tobita 4,8

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABPLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica w Głównych: Głównych, ul. Kościuszki 9

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

ks. Wojciech Froehlich

Proboszcz Parafii
w Słupsku

Słowo Duszpasterza

Jeśli masz wiele dziel się obficie jałmużną, jeśli masz mało, nie bój się i dziel się tym, co posiadasz.

Księga Tobita 4,8 (BE)*

Choć październik jest miesiącem przypadającym na tzw. bezświęteczne półrocze roku kościelnego, to obchodzimy w nim dwa bardzo ważne dla nas święta. Oba z nich możemy nazwać świętami wdzięczności. Pierwsze to Dziękczynne Święto Żniw, wyrażające wdzięczność za pracę rolników, ale przede wszystkim za błogosławieństwo plonów rolnych, za to, że Bóg codziennie nas żywi. To święto ma nam również przypominać o naszej powinności dbania o środowisko, jako o dziedzictwo naszych przodków, które musimy przekazać następnym pokoleniom. Zatem refleksja ekologicz-

na i działanie na rzecz ochrony, a nieraz już na rzecz ratowania środowiska jest bardzo ważnym elementem tego dziękczynnego święta.

Drugi powód do wdzięczności to Święto Reformacji, czyli pamiątka odnowy Kościoła. Święto tryumfu Ewangelii nad zepsutą, bezduszną instytucją. Temu świętowaniu również powinna towarzyszyć refleksja nad tym, co zrobiliśmy dziedzictwem ojców Reformacji, jak przekazujemy potomnym Ewangelię o łaskawym Bogu, którego szukał i odnalazł ks. dr Marcin Luter? Niech dobry Bóg obdarowuje nas mądrością i wdzięcznością w tym październikowym świętowaniu!

Z modlitwą

Wasz Duszpasterz

**Księga Tobiasza (Tobita), to dydaktyczna, apokryficzna księga z około II w p.n.e., a w kanonie luterzańskim jest traktowana nie jako natchniona, ale jako pożyteczna do czytania.*

Pytanie czy odpowieź?

A po trzech dniach znaleźli go w świątyni, siedzącego wśród nauczycieli, słuchającego i pytającego ich.

Ewangelia Łukasza 2,46

Historia o przygodach Marii i Józefa z dwunastoletnim Jezusem jest dosyć dobrze znana. Jest ona ściśle związana z ówczesną kulturą, w której około roku 12. roku życia młody chłopiec po raz pierwszy uczestniczył w życiu religijnym na równi z dorosłymi Żydami. W okresie średniowiecznym powstała tradycja obrzędu Bar-Micwy (dosł. syn przykazania), w którego trakcie młody Żyd, tuż po ukończeniu 13 roku życia, po raz pierwszy czytał publicznie w synagodze lekcję z Tory (po hebrajsku oczywiście) i komentował ją, zyskując pełnię praw w gminie żydowskiej i stając się w pełni odpowiedzialnym za swoje czyny. W I w. n.e. ten obrzęd nie istniał, choć wiek około 12 lat traktowa-

ks. dr Grzegorz Olek
Wikariusz parafii w Gliwicach

no jako wejście w dorosłość i wprowadzano w pełne uczestnictwo w życiu religijnym. Byłby to odpowiednik współczesnej cenzury 18 roku życia.

W Ewangelii Łukasza Jezus pozostaje w świątyni, w domu Ojca (Łk 2,49-50) i spędza czas z ówczesnymi teologami i biblistami, zaskakując ich swoimi pytaniami i odpowiedziami.

Fragment przytoczony na wstępie jest bardzo ciekawy i kontrastowy - w naszej kulturze cała edukacja jest postawiona na przekazywaniu uczniom treści i wiedzy, a jeśli nawet zadaje się pytania, to głównie po to, żeby podać odpowiedzi, które należy sobie przyswoić i opanować. Pytania, zwłaszcza trudne, budzą raczej niepokój

i mogą zbić z tropu nawet specjali-
stów, stąd nie są mile widziane.

W kulturze judaizmu biblijnego i późniejszym judaizmie rabinicznym, fascynuje mnie rola pytania i poszukiwania odpowiedzi. I rolę ucznia było w dużej mierze nau-
czenie się zadawania pytań, doty-
kających głębi i tego, co najważ-
niejsze. Jest to też kultura nieu-
stannego poszukiwania. Znacznie
bardziej intryguje mnie taka per-
spektywa, niż edukacja oparta
zbyt mocno na podawaniu odpo-
wiedzi do pamięciowego opano-
wania, tak jakby życie było takie
proste jak regułki i definicje
z podręcznika.

*Pewien chrześcijanin zapytał rabi-
na: Dlaczego wy, Żydzi, ciągle za-
dajecie pytania? A rabin na to:
A dlaczego nie?*

Zastanawiam się, czy w Kościo-
łach nie popełniamy tego samego
błędu i zbyt mocno trzymamy się
regułek, definicji i sztywnych ram,
a zbyt słabo zapraszamy ludzi
do rozpoczęcia poszukiwania, za-
dawania pytań, odkrywania wiary
jako pasjonującej przygody z Jezu-
sem Chrystusem... Spotkałem wie-

lu ludzi, którzy byli przekonani,
że wiara to suma przekonań inte-
lektualnych, albo że wiara to zna-
jomość treści apostołskiego skła-
du wiary albo nicejsko-
konstantynopolitańskiego.

A tymczasem wiara to przede
wszystkim zaufanie osobie - Jezu-
sowi Chrystusowi, zmartwych-
wstałemu Panu i Bogu.

Tak wiele jest w Biblii fragmen-
tów, które wzywają do szukania,
do wytrwałości, fragmentów skie-
rowanych do tych, którzy mają
duchowe pragnienie, którzy chcą
zmiany w życiu, którzy tęsknią za
doświadczeniem coraz pełniej
i pełniej Bożej rzeczywistości. I to
jest niesłuchanie ważna rzecz!

Wracając do nagłówka artykułu -
tu nie tyle celem jest pytanie albo
odpowiedź, ale poszukiwanie
i bycie w drodze. W tej drodze ro-
dzą się pytania i znajdujemy od-
powiedzi, które prowadzą nas da-
lej w poszukiwaniach, w drodze
do nieba.

Jaką tęsknota i jakie pytania rodzą
się w tobie? Czego szukasz?

Oświadczenie Biskupa Kościoła Ewangelicko- Augsburskiego w RP

W związku z wypowiedzią senatora Rzeczypospolitej Polskiej Czesława Ryszki z 26 września br. podczas rozmowy w Radio Warszawa, zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce biskup Jerzy Samiec wydał oświadczenie.

Z ogromnym zaniepokojeniem i smutkiem przeczytałem wypowiedź senatora Rzeczypospolitej Polskiej Czesława Ryszki z 26 września br. podczas rozmowy w Radio Warszawa, należącym do rzymskokatolickiej Diecezji Warszawsko-Praskiej. W audycji dotyczącej m.in. książki senatora Czesława Ryszki pt: „Kto z Bogiem, kto z diabłem” senator powiedział:

„W przełomowych czasach rodzi się ideologia, która ma charakter totalitarny. W czasach nowożytnych, pierwszą taką ideologią, która doprowadziła do rozłamu w Kościele, było wystąpienie Lutra. Ideologia, że to papież jest wszyst-

kiemu winien, to doprowadziło do rozłamu chrześcijaństwie, do wojny stuletniej, trzydziestoletniej.”

Wypowiedź została wygłoszona podczas audycji na żywo i nie spotkała się z żadną reakcją i komentarzem prowadzącej program. O słowach Pana Senatora poinformował m. in. Dziennik Zachodni obejmujący swym zasięgiem województwo opolskie i śląskie, z którego Pan Senator został wybrany i gdzie mieszka większość polskich luteran, członków Kościoła Ewan-

gelicko-Augsburskiego w RP, a także większość polskich protestantów różnych wyznań.

Pomijając nieprawdziwą wypowiedź Pana Senatora dotyczącą wojny stuletniej, która rozegrała się na długo przed XVI-wieczną Reformacją, chcę wyrazić swój stanowczy sprzeciw wobec rozpowszechniania słów wrogości wobec Reformacji nieodłącznie wpisanej w dzieje Polski, w tym i Śląska.

Reformacja, której 500-lecie wspominaliśmy w 2017 roku w duchu ekumenizmu i pojednania wspólnie z papieżem Franciszkiem, a także lokalnie z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski, jest jednym z kluczowych elementów wielokulturowej i wieloreligijnej tkanki naszej Ojczyzny. W wymiarze społeczno-kulturowym, politycznym i wreszcie religijnym pozytywnie wpłynęła na dzieje Rzeczypospolitej i do dziś jest częścią polskiej tożsamości. Łączenie Reformacji z totalitarnymi ideologiami, które przyniosły obozy koncentracyjne i unicestwienie milionów istnień ludzkich, nie licuje ani z naukową rzetelnością ani powagą

urzędu Senatora RP reprezentującego na mocy wyboru ludność całego Śląska bez względu na przynależność wyznaniową i poglądy polityczne. Jest mi trudno o tym pisać, zwłaszcza w kontekście niedawnej 100. rocznicy Odzyskania Niepodległości. W 2018 roku Prezydent RP Andrzej Duda pośmiertnie odznaczył Orderem Orła Białego polskiego biskupa i męczennika Juliusza Burschego. We wrześniu br. – znów we wspólnocie z Siostrami i Braćmi z Kościoła rzymskokatolickiego - wspominaliśmy Biskupa w Bazylice św. Bartłomieja w Rzymie podczas ekumenicznego nabożeństwa. Biskup Juliusz Bursche to też część Reformacji – luterańskiej i polskiej, a nie ideologia totalitarna.

W przytoczonym wywiadzie Pan Senator parokrotnie powołuje się na Jana Pawła II. Papież podczas wizyty w kościele ewangelicko-augsburskim Świętej Trójcy w Warszawie 9 czerwca 1991 roku mówił, że tolerancja to stanowczo za mało, ważna jest miłość: "Znosić się w miłości" to także usiłować zrozumieć; zrozumieć, by wybaczyć; "znosić się w miłości"

to również akceptować, czuć się wewnątrznie bliskim, chcieć przebywać we wspólnocie, poczuwać się do wspólnoty, to spieszyć, by wspierać, to chcieć współpracować i współtworzyć.”

Mam nadzieję, że ten list będzie zachętą dla Pana Senatora, aby zgodnie z papieskim apelem, lepiej zrozumieć, współpracować i współtworzyć nasz wspólny dom - Polskę. Ze swojej strony oferuję pomoc i zapraszam do osobistej rozmowy.

Apeluję do wszystkich uczestników życia publicznego, a w tym wyborczym czasie szczególnie do wszystkich ubiegających się o zaszczytny mandat Posła i Senatora Rzeczypospolitej Polskiej, o szacunek wobec mniejszości, nie tylko religijnych. Apeluję o odpowiedzialność i wyobraźnię słowa wykraczającą poza wąskie spektrum chwilowego zaistnienia.

Jako ewangelik i obywatel Rzeczypospolitej Polskiej proszę o uszanowanie różnorodności naszej wspólnej Polski oraz unikanie

ideologii konfrontacji i bezrefleksyjnej wrogości.

Bp Jerzy Samiec

Biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP

źródło: www.luteranie.pl

CHRZEŚCIJAŃSKA TELEWIZJA INTERNETOWA

- docieramy z przesłaniem biblijnym do grup znajomych w sieci internetowej
- co tydzień prezentujemy kilkuminutowy film, który może zmienić czyjeś życie
- od Ciebie zależy czy polubisz, zasubskrybujesz i udostępnisz

JESTEŚMY

www.youtube.com/user/ChrzescijanskaTI
www.facebook.com/ChrzescijanskaTelewizjaInternetowa

KONTAKT

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Gliwicach
Parafia Ewangelicko-Augsburska w Miechowicach

Humor z befką

Na sprawdzianie z religii Jarek i Jacek nie znali odpowiedzi na żadne z pytań. W drodze do domu Jarek mówi do Jacka:

Nie odpowiadałem na żadne pytanie i oddałem pustą kartkę.

Ja też oddałem pustą kartkę... odpowiada Jacek.

To katecheta znowu pomyśli, że ściągaliliśmy jeden od drugiego....

Dwóch profesorów teologii przez całą noc intensywnie debatowało nad jakimś dogmatycznym zagadnieniem. Aby łatwiej się im dyskutowało wypili butelkę koniaku. W końcu jeden się żegna i wychodzi. Po chwili drugi słyszy ogromny rumor na klatce schodowej. Wygląda przez drzwi i woła:

Oświecić panu światło?

Nie trzeba... odpowiada drugi... leżę już na samym dole!

Znany profesor teologii przebywa na urlopie i uczestniczy w niedzielnym nabożeństwie. Kiedy rozpoczyna się kazanie nie wierzy własnym uszom – całe kazanie, słowo w słowo, było przepisane z jednej z jego książek. Po nabożeństwie oburzony zwraca się do duchownego:

Jak ksiądz może stroić się w cudze piórka?

Oczywiście, mogłem napisać własne kazanie – odpowiada ksiądz – ale nigdy w życiu nie znalazłbym tak trafnych słów jak Pan Profesor.

Uspokojony profesor z zadowoleniem i uśmiechem opuścił kościół.

Kochanie, gdzie jest mój obiad? – pyta mąż żonę.

W książce kucharskiej na stronie 15... kochanie... - odpowiada żona.

opr. ks. Wojciech Froehlich

Prośby modlitewne

W Informatorze Parafialnym na stałe zagościła rubryka z propozycjami tematów do modlitwy, które dotyczą życia naszych parafii. To wsparcie, którego potrzebują nie tylko duchowni i rady parafialne, ale cała wspólnota parafii, czyli wszyscy jej członkowie - od najmłodszych do najstarszych.

Prośby modlitewne:

- *o rozpoznawanie i wykorzystywanie dla wspólnego dobra darów i talentów, które Bóg dał każdej osobie w naszej parafii;*
- *o zbliżające się wybory do Sejmu i Senatu RP;*
- *o chorych, samotnych, opuszczonych i o wszystkich, którzy przeżywają trudne momenty swojego życia;*
- *o nasze miasta - o mądrość dla rządzących, głód Bożego Słowa i rozpoznanie misji, jaką Bóg nam powierzył;*
- *o Boże błogosławieństwo dla biskupów, radców, synodałów i o mądrość dla wszystkich, którzy biorą na siebie odpowiedzialność za kształt życia duchowego i materialnego Kościoła Ewangelickiego;*
- *o mądrość dla synodałów w trakcie wyborów nowego biskupa naszego Kościoła;*
- *o to, żeby Kościół Ewangelicki nieustannie się reformował, czyli powracał do Słowa Bożego, do Ewangelii i uczył się żyć Ewangelią dzisiaj;*
- *o chrześcijan na świecie, którzy są prześladowani i szykanowani za przyznanie się do wiary w Jezusa Chrystusa - o to, żeby Duch Święty dodawał im siłę, a nas inspirował ich przykładem wierności i odwagi;*
- *o misjonarzy, którzy dzielą się Ewangelią z tymi, którzy jeszcze o niej nie słyszeli.*

O tym, co za nami

Spotkanie grupy roboczej w Szczecinie

W dniu 3 września w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Szczecinie odbyło się spotkanie grupy roboczej działającej w ramach partnerstwa naszej Diecezji z Kościołem Północnych Niemiec. Głównymi tematami spotkania były przygotowania do dwóch dużych wydarzeń związanych z naszym partnerstwem. Pierwszym z nich jest uroczystość 20-lecia istnienia partnerstwa, która to rocznica przypada w tym roku. Obchody rocznicowe będą miały

miejsce 2 listopada w Rosow oraz w Szczecinie. Oprócz wspomnień na granicy zostanie wbity Pal Pokoju, a cała uroczystość zakończy się dziękczynnym nabożeństwem w kościele św. Trójcy w Szczecinie. Drugim ważnym tematem były przygotowania do Ekumenicznych Dni Kościoła, które odbędą się w czerwcu 2020 roku w Pasewalku. Oprócz głównych tematów spotkania wszyscy uczestnicy podzielili się informacjami z życia i działalności parafii i instytucji, które reprezentowali.

Diecezjalna Konferencja Duchownych i Rada Diecezjalna

10 września br. zgodnie z planem w pomieszczeniach Centrum Diakonii i Dialogu przy ul. Traugutta 16 odbyła się Diecezjalna Konferencja Duchownych, poszerzona o grono członków Synodu Diecezjalnego. Oprócz

spraw bieżących Konferencja omawiała tematykę i przebieg zbliżającego się Synodu Diecezjalnego, który odbędzie się w naszej Parafii 9 listopada. Konferencja

zakończyła się wspólnym obiadem przygotowanym przez Panie z KAWONU. Po Konferencji w murach naszego Centrum swoje posiedzenie odbyła Rada Diecezjalna, która obradowała nad sprawami bieżącymi Diecezji, ale zwiedziła także cały budynek i przeprowadziła rozmowę na temat planów jakie wiąże z tą nieruchomością Parafia. Na spotkaniu obecni byli ks. Wojciech Froehlich - proboszcz Parafii oraz Jan Wild - kurator Parafii. Dziękujemy wszyst-

kim, którzy pomogli w przygotowaniu spotkania.

Muzyczny Wieczór

W ramach cyklu koncertów *Mu-*

zyczne wieczory w kościele ewangelickim 11 września odbył się koncert Tria Stroikowego z Gdańska. Kościół wypełniła niecodzienna muzyka wykonana na klar-necie (Andrzej Wojciechowski),

oboju (Marta Ró-
żańska) i fagocie (Mirośław Pa-
chowicz). Koncert nosił tytuł *Po-
kój wrogom* i poświęcony był 80.
rocznicy wybuchu II wojny świa-

towej oraz rocznicy ataków terrorystycznych na World Trade Centre.

Pożegnanie

bp Hansa-J. Abromeita

Po 18 latach służby w funkcji biskupa, najpierw Pomorskiego Kościoła Ewangelickiego, a od 2012 roku biskupa Okręgu Pomorskiego Kościoła Północnych Niemiec bp Hans-Jürgen Abromeit przeszedł na emeryturę. Biskup Abromeit był osobą zaangażowaną w partnerstwo z Polską, a w Kościele Niemieckim był odpowiedzialny za kontakty z naszym krajem. Uroczystość pożegnania miała miejsce w katedrze w Greifswaldzie 14 września 2019 roku. Ze

strony polskiej w uroczystości wzięli udział ks. Wojciech Froehlich, ks. radca Janusz Staszczak oraz bp Waldemar Pytel z Wrocławia.

Chrzest Anastazji

W niedzielę 15 września, podczas nabożeństwa, odbyła się uroczy-

stość chrztu św. Anastazji Łazowskiej. Naszej najmłodszej parafiance, jej rodzicom i rodzicom chrzestnym życzymy wiele Bożego błogosławieństwa na drodze poznawania Boga i wzrastania w wierze.

Piknik żeglarski LMiR

25 września, z okazji 100-lecia Ligii Morskiej i Rzecznej, oddział słupski Ligii, zorganizował piknik żeglarski nad stawkiem. Nasza Parafia była współorganizatorem wydarzenia ponieważ LMiR korzysta gościnnie z pomieszczeń Centrum Diakonii i Dialogu, gdzie odbywają się spotkania Zarządu. Piknik przeznaczony był dla

uczniów przedszkoli i szkół podstawowych. Wzięło w nim udział 8 dziesięcioosobowych drużyn, które musiały przejść przez różne stanowiska żeglarskie. Nasza Parafia na wniosek Zarządu zostanie odznaczona *Krzyżem Pro Mari Nostro na Desce*. Wręczenie tego wyróżnienia odbędzie się podczas obrad Synodu 9 listopada w sali słupskiego Ratusza.

90. rocznica urodzin śp. Isabel Sellheim

W dniu 90. urodzin śp. Isabel Sellheim przy jej grobie zgromadziło się liczne grono byłych oraz obecnych mieszkańców Słupska. Mo-

dlitwa i wspomnienie przy grobie honorowej słupszczanki były częścią spotkania dawnych mieszkańców Słupska. W związku z rocznicą śmierci śp. Isabel Sellheim spotkanie to było poświęco-

ne jej pamięci. Oprócz wielu, także kulturalnych, punktów programu znalazło się także nabożeństwo w kościele św. Krzyża, które pod nieobecność proboszcza odprawiła Pani ks. Gerlinde Sirker-Wicklaus.

Wyjazd konfirmantów

Diecezjalne Duszpasterstwo Młodzieży, przy finansowym wsparciu Kościoła Północnych Niemiec i Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej zorganizowało wyjazd dla młodzieży konfirmacyjnej śladami ks. dra Marcina Lutra. Wspólny wyjazd rozpoczął się w Poznaniu, skąd w nocy z 26/27 września 30 osobowa ekipa młodych (i nie tylko) ewangelików, wyruszyła

na wycieczkę śladami wittenberskiego reformatora. Od 8 rano, w strugach deszczu, zwiedzaliśmy Eisenach, oglądaliśmy miejsca związane z życiem Lutra oraz jego pomnik, skąd pojechaliśmy na Wartburg, gdzie poznaliśmy historię św. Elżbiety oraz dowiedzieliśmy się więcej nt. pobytu Lutra na zamku i jego pracy nad tłumaczeniem Nowego Testamentu. Po wi-

zycie na wzgórzu zamkowym pojechaliśmy do miejsca narodzin i śmierci Lutra, do Eisleben. Po zwiedzeniu dwóch muzeów - domu narodzin i domu śmierci oraz krótkim spacerze przez miasto wyruszyliśmy w dalszą

drogę, do Wittenbergi. Drugi dzień wycieczki był w całości poświęcony na zwiedzanie miasta Reformacji, w szczególności obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO - kościół zamkowy ze słynnymi drzwiami z 95 tezami, grobami Lutra i Melanchtona, Kościół Miejski w którym kazania głosili Luter i Bugenhagen, oraz Dom Melanchtona i Dom Lutra. W niedzielę uczestni-

czyliśmy w nabożeństwie w kościele zamkowym, gdzie zostaliśmy przywitani przez panią pastor. Po nabożeństwie udaliśmy się w dro-

gę powrotną do Polski. Opiekę nad grupą sprawowali ks. Karol Niedoba, ks. Wojciech Froehlich oraz praktykant Parafii w Poznaniu Filip Lipiński.

Informacje z KAWONU

Październik to ostatni miesiąc projektów diakonijnych prowadzonych przez naszą Parafię. Głównym z nich jest projekt finansowany przez PFRON realizowany w ramach Klubu KAWON. Drugim projektem jest *Z niepełnosprawnością w plecaku* realizowany ze środków Marszałka Województwa. W ramach obu projektów miały miejsce wycieczki do Malborka i Kluk oraz grille w Słupsku i Lęborku. Byliśmy w Zagrodzie Śledziowej w Starkowie. Dzięki ponadgminnemu projektowi nawiązaliśmy kontakt z Domem Pomocy w Lęborku. W KAWONIE odbywają się zajęcia

teatralne, manualne, kulinarne i relaksacyjne oraz wyjścia na basen. W planach są również wyjścia do teatru i kina.

śp. Marta Grudke

W wieku 90 lat zmarła śp. siostra Marta Grudke - ostatnia diakonisa z Miechowic, przez wiele lat prowadząca Dom Opieki Ostoja Pokoju.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się w środę, 25 września o godz. 11.00 w kościele ewangelickim w Miechowicach.

Śp. Marta Grudke, urodziła się 15 października 1929 roku w Przanowicach w powiecie Brzeziny koło Łodzi. Uczęszczała do szkoły ewangelickiej w Żakowicach, a później w Koluszkach.

Za namową ewangelickiego biskupa Karola Kotuli przyjechała na Śląsk do Miechowic. Pierwszy raz uczestniczyła w Tygodniu Ewangelizacyjnym organizowanym na terenie parafii w Miechowicach.

Pod wpływem przeżyć, jakich doświadczyła w trakcie Tygodnia postanowiła przerwać pracę w szpitalu i zaangażowała się w roczną Służbę dla Pana w miechowickich zakładach opiekuńczych. Na ten czas zakłady w Miechowicach były już upaństwowione, ale pracowało w nich jeszcze 8 sióstr.

W trakcie swej posługi postanowi-

ła wstąpić do Diakonu. Na diakonisę została wyświęcona niespełna trzy miesiące po swoim przyjeździe do Miechowic, jesienią 1952 roku.

Następnie wydelegowano ją na wyjazd misyjny do Domu Opieki Tabita pod Warszawą. Później wyjechała do Zachełmia koło Jeleniej Góry,

by służyć w domu wypoczynkowym „Marzenie”.

Oprócz opieki nad dziećmi i osobami starszymi diakonise prowadziły także pracę ewangelizacyjną i misyjną. W roku 1959 siostra Marta wróciła do Miechowic. Do roku 1995 prowadziła Dom Opieki „Ostoja Pokoju”.

„Obowiązki, które wykonywała chętnie i z wielkim zaangażowaniem, zaczynały się wczesnym rankiem i obejmowały wszelki rodzaj aktywności niezbędnej do funkcjonowania ośrodka. Siostra Marta prowadziła administrację, ale także prała, prasowała, sprzątała, gotowała, niosła pensjonariuszom domu opieki pocieszenie w chwilach zwątpień i starała się ulżyć ich cierpieniu. Przez długi czas prowadziła także Szkołkę Niedzielną, grała na organach i przygotowywała kościelny ołtarz do każdego nabożeństwa. Gdy niektóre siostry zaczęły emigrować do Niemiec, a starsze zmarły, przybyło jej jeszcze więcej obowiązków.”

Siostra Marta Grudke na przestrzeni lat swojej pracy w Miechowicach nie tylko opiekowała się pensjonariuszkami Domu Opieki.

Jednocześnie stała się strażniczką i spadkobierczynią całego dziedzictwa Matki Ewy i „Ostoi Pokoju”, które tylko dzięki jej wielkiemu poświęceniu i zaangażowaniu przetrwało w Miechowicach do dnia dzisiejszego.

Gdy w 1995 roku poświęcono nowy budynek Domu Opieki, Siostra Marta przeszła na zasłużoną emeryturę. Zamieszkała w Domku Matki i Ewy i pielęgnując pamięć o Matce Ewie propagowała jej postać prowadząc niewielkie muzeum w specjalnie wydzielonej części Domku.

W roku 2003 otrzymała Różę Lutra – czyli najwyższe wyróżnienie Diecezji Katowickiej, jako wyraz wdzięczności za ofiarną, długoletnią służbę w Kościele. W 2012 roku jako pierwsza została wyróżniona Nagrodą „Ostoi Pokoju” imienia Matki Ewy.

W 2013 roku wyprowadziła się z Domku Matki Ewy i zamieszkała u swoich krewnych. Zmarła 18 września 2019 roku w Miechowicach.

Źródło: www.luteranie.pl

W dniach 20-22 września 2019 r. odbył się 51. Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej w Suwałkach.

Młodzi luteranie na końcu świata... tak przynajmniej mogłoby wydawać się tym, którzy pierwszy raz usłyszeli, że Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej odbędzie się w Suwałkach. Bardzo szybko okazało się, że miejsce zjazdu to nie jest koniec świata, ale samo jego centrum wypełnione dobrymi treściami, Bożym Słowem, refleksją, piękną muzyką, teatrem i przede wszystkim znakomitą atmosferą budującą przyjaźnie i przywiązanie do Kościoła.

Zacznijmy jednak od początku.

W piątkowe popołudnie w Suwał-

skim Ośrodku Kultury rozpoczęła pracę rejestracja uczestników. W tym właśnie miejscu odbyła się większość zaplanowanych punktów programu. W sumie na sali ośrodka kultury zasiadło, stało, tańczyło, słuchało i modliło się około trzystu młodych luteran z całej Polski.

Zjazd otworzyli wspólnie Biskup Diecezji Mazurskiej – ks. Paweł Hause, Ogólnopolski Duszpasterz Młodzieży – ks. Marcin Konieczny, proboszcz parafii w Suwałkach – ks. Dawid Banach oraz Prezydent Suwałk – p. Czesław Renkiewicz. Donośnie wybrzmiała formuła: „51. Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej uważamy za otwarty” i rozpoczął się bogaty program artystyczny spotkań.

Pierwszym jego punktem był monodram w wykonaniu Cieszki Żółtko, który nastrojał uczestników na myślenie o przyszłości i zbawieniu. Wieczór dopełniła muzyka zespołu Exodus 15, który porywał nie tylko harmonią i brzmieniem, ale przede wszystkim duchowością i głębią przekazu. W wydarzeniu uczestniczyli również suwalszczanie, dzięki czemu sala SOK, która mogła pomieścić nawet 600 osób, wypełniła się po brzegi. To nie był jednak koniec atrakcji. W Szkole Podstawowej nr 2 czekał jeszcze jeden koncert. Przed uczestnikami wystąpił lokalny i zdobywający coraz szerszą popularność gitarzysta – Kacper Skrodzki.

Sobota na OZME była równie intensywna. Główny temat zjazdu, czyli „perspektywa końca” i jej konsekwencje w teraźniejszości wypłynęły podczas rozmowy z ks. prof. Markiem Uglorzem. Okazało się, że koniec może być równoznaczny z obietnicą pięknego początku. Ten inspirujący poranek podkreślony został piękną muzyką zespołu „Pastores” i stanowił wstęp do późniejszych warsztatów i sympozjów.

Wybór był bardzo duży. Od myślenia nad przyszłością planety i tworzenia ekologicznej, płóciennej torby po ekspresję radości w czasie nauki tańca. Od kreowania własnego anioła stróża po odkrywanie pasji gotowania. Od kształtowania altruizmu (poprzez włączenie się w dzieło sprzątania świata) po rozpalać w sobie pierwiastka odkrywcy. Do tego wszystkiego rozmowy pogłębiające tematykę zjazdu oraz naświetlenie problemu prześladowania chrześcijan w świecie. Każdy uczestnik mógł samodzielnie wybrać interesującego seminarium lub warsztat. Wieczorem wszyscy spotkali się na trzech elektryzujących koncertach. Specjalnie dla OZME 2019 wystąpili „Radioaktywni”, „N.O.C.” oraz „Świernalis”. Energia wytworzona przez koncerty wypełniała uczestników aż do nocy.

Zjazd zakończył się niedzielnym nabożeństwem, które połączyło wszystkich. „Czy dla Jakuba wydarzenia w Betel były początkiem, czy końcem?” – pytał podczas kazania ks. Marcin Konieczny. Pytanie dążyło do konkluzji: „żadne wyda-

rzenie w życiu, choćby i najcięższe, nie musi być końcem. Możemy się w nim wypróbować i rozpoczynać nowy etap z większą siłą”.

Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej w Suwałkach zorganizowany został w dniach 20-22 września 2019 roku przez Ogólnopolskie Duszpasterstwo Młodzieży, Parafię Ewangelicko- Augsburską w Suwałkach, Duszpasterstwo Młodzieży Diecezji Mazurskiej oraz Duszpasterstwo Młodzieży Diecezji Wrocławskiej. Relacje z wydarzeń prowadzone były na bieżąco na stronie www.facebook.com/OZME2019 - tam można zobaczyć

materiał zdjęciowy oraz filmowy.

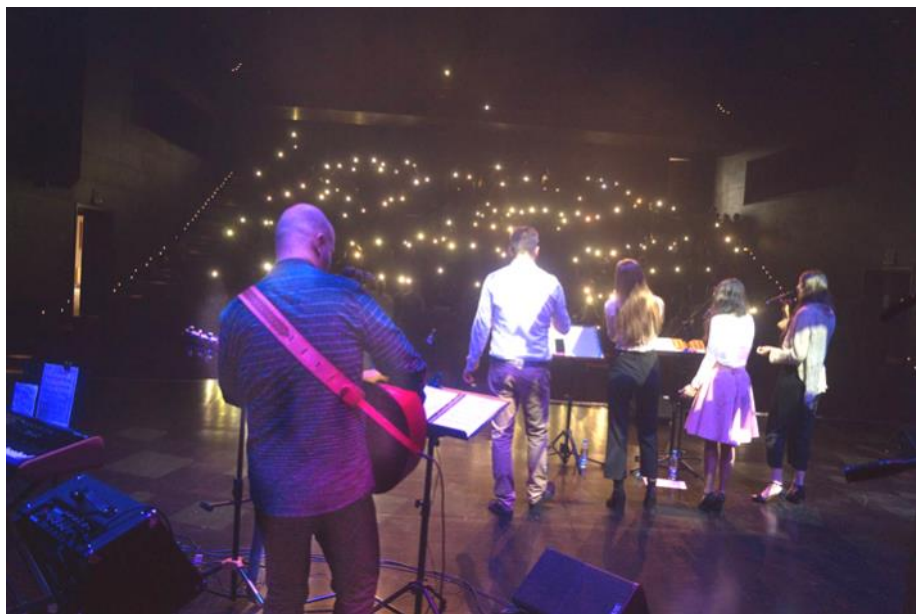
Organizatorzy serdecznie dziękują Prezydentowi Miasta Suwałki, Suwalskiemu Ośrodkowi Kultury oraz wszystkim zaangażowanym w organizację imprezy.

Tekst: ks. Paweł Meler

Zdjęcia: Oliwia Drozdowicz /

Mateusz Adamus

Źródło: www.luteranie.pl

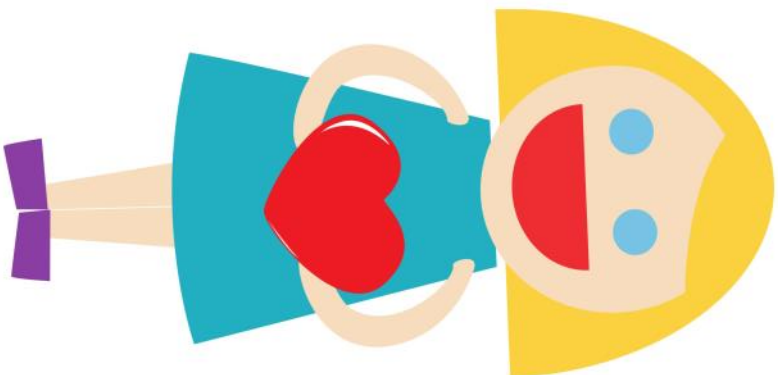
Od początku trwania akcji prezenty z Polski
trafiły do ponad 80 000 dzieci. Dziękujemy!

prezent pod choinkę

♥ **dołącz** do ogólnopolskiej akcji charytatywnej
♥ **zatrzaszcz się** o innych i zrób prezent dla dzieci
z Ukrainy, Białorusi, Rumunii oraz dla dzieci uchodźców
♥ **pomóż** nam spakować miłość

Więcej SZCZĘŚCIA jest
w dawaniu niż w braniu.

Dzień Apostolskie 20.35

Wydano dzięki wsparciu
Dziękam „Angustiana”

ANGUSTIANA

cyf
cme

JOANNICI
Z MIŁOŚCI DO ŻYCIA

www.prezent.cme.org.pl
Organizator: Centrum Ksiąg i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Anglikańskiego w RP
Współorganizatorzy: Działania Kościoła Ewangelicko-Anglikańskiego w RP
i Stowarzyszenie Joanna Działo Pomocy Odbudzi Świat

Wczasy świąteczno-noworoczne 2019/2020

Parafia Ewangelicko – Augsburska w Wiśle Jaworniku oraz Diakonia Diecezji Cieszyńskiej zapraszają wszystkich współwyznawców na Wczasy w okresie świąt Bożego narodzenia i Nowego Roku.

Szczególnie zapraszamy osoby samotne i czujące się samotnie.

Wczasy świąteczno-noworoczne odbędą się w terminie:

od **22 grudnia 2019** do **2 stycznia 2020** r. w Domu Gościnnym parafii ewangelickiej w Wiśle-Jaworniku.

Prosimy o **przyjazd** na wczasy **w niedzielę 22 grudnia** br. w godzinach popołudniowych, rozpoczęcie obiadową kolacją o godz. 18.00.

Zakończenie turnusu w czwartek 2 stycznia 2020 r.

Pobyty w pokojach 2-,3-,4-osobowych.

Całkowity koszt pobytu od jednej osoby 1000 zł (nocleg i pełne wyżywienie).

Dla osób o niskim dochodzie istnieje możliwość dofinansowania.

Podczas wczasów zapewniamy atmosferę przeżywania świąt Bożego Narodzenia w gronie współwyznawców; wypoczynek, domową kuchnię i opiekę.

Zgłoszenia indywidualne prosimy przesyłać na adres:

Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Jodłowa 8a, 43-460 Wisła

tel. 33 855 1715 lub 33 855 3416

e-mail: jawornik@luteranie.pl, www.jawornik.eu

muzyczne wieczory
w kościele ewangelickim

MUZYKA CHÓRALNA

w wykonaniu

KWARTETU WOKALNEGO

Floridus

w programie

muzyka religijna

obrzędowe pieśni ślubne

piosenki z *Kabaretu Starszych Panów*

ŚLUPSK

ul. Słowackiego 40

9 października (środa) 2019 r.

godz. 19.30

wstęp wolny

po koncercie zbiórka na remont organów

PRZYKŁADOWE, MINIMALNE KWOTY SKŁADKI PARAFIALNEJ W ZALEŻNOŚCI OD DOCHODU DANEJ OSOBY

Dochód miesięczny	Składka miesięczna	Składka roczna
500,00 zł	5,00 zł	60,00 zł
800,00 zł	8,00 zł	96,00 zł
1 000,00 zł	10,00 zł	120,00 zł
1 300,00 zł	13,00 zł	156,00 zł
1 600,00 zł	16,00 zł	192,00 zł
2 000,00 zł	20,00 zł	240,00 zł
2 500,00 zł	25,00 zł	300,00 zł
3 000,00 zł	30,00 zł	360,00 zł
3 500,00 zł	35,00 zł	420,00 zł
4 000,00 zł	40,00 zł	480,00 zł
4 500,00 zł	45,00 zł	540,00 zł
5 000,00 zł	50,00 zł	600,00 zł
5 500,00 zł	55,00 zł	660,00 zł
6 000,00 zł	60,00 zł	720,00 zł
6 500,00 zł	65,00 zł	780,00 zł
7 000,00 zł	70,00 zł	840,00 zł
10 000,00 zł	100,00 zł	1 200,00 zł

KALENDARZ OFIAR OGÓLNOKOŚCIELNYCH

1. noworoczna na Fundusz Socjalny: styczeń;
2. na Fundusz Stypendialny: luty;
3. na Diakonię Polską: niedziela Invocavit
4. na Fundusz Bratniej Pomocy im Gustawa Adolfa: maj / czerwiec;
5. na Domy Opieki (ofiara żniwna): wrzesień lub październik;
6. na Fundusz Ewangelizacyjno-Misyjny: październik
7. ofiara w I niedzielę po Pamiątce Reformacji - ""Fundusz na Diasporę".

**SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY
ZŁOŻONE NA RZECZ NASZEJ PARAFII!
ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA
SKŁADKI KOŚCIELNEJ**

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

PL 25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej.

Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot. (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

**SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny
Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego
w Rzeczypospolitej Polskiej
ZASADY OGÓLNE**

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

WYDARZENIA			
DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIEJSCE
5.10		Diecezjalne Śniadanie Kobiet	Sopot
6.10	9.30 10.30 12.30	Dziękczynne święto Żniw nabożeństwa - ofiara na Domy Opieki	Słupsk Gardna
9.10	19.30	Koncert Kwartet Wokalny Floridus	kościół
13.10	11.45	Spotkanie organizacyjne ws. Parafialnego zespołu dziecięcego	kościół
17.10	18.00	Nabożeństwo ekumeniczne	Lębork
28.10	17.00	Rada Parafialna	Traugutta 16
31.10	17.00	Pamiętka Reformacji	kościół
2.11		20.-lecie Partnerstwa z Nordkirche	Rosow/ Szczecin
5.11	17.00	Kolacja z gośćmi z Berlina - paczki dla dzieci	Traugutta 16
9.11	10.30	Synod Diecezjalny	kościół/ ratusz

PLAN NABOŻEŃSTW NA PAŹDZIERNIK/LISTOPAD

DZIEŃ	SŁUPSK D	SŁUPSK PL	LĘBORK	GARDNA/ GŁÓWCZYCE
06.10 Święto Żniw	9.30 	10.30 		12.30
13.10 17. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	
17.10 Nabożeństwo ekum.			18.00	
20.10 18. po Trójcy Św.		10.30 		
27.10 19. po Trójcy Św. Zmiana czasu!		10.30 	8.30	
31.10 Święto Reformacji		17.00		
03.11 20. po Trójcy Św.	9.30	10.30 		12.30
9.11. Synod Diecezjalny 160 lat kościoła		10.30 		
10.11 3. przed końcem roku kościelnego		10.30 	8.30	

